

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 88.

20de september 1891.

17de aarg.

Fra barnets leg.

Børneblad

ubkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, bestalt i forflud. I pakker til en adresse paa over 5 eksp. l. leveres det for 40 cents, og over 25 eksp. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Benge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Bibelhistoriske spørgsmål.

(Over det nye testamente.)

Svar paa disse spørgsmål vil børnene finde ved at læse sin bibelhistorie (Vogt). Om siebernes beliggenhed, se kortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmaalene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorover der talestjeres.

72 a.

Hvad betegner frelseren her med himmeriges rige? (Se Børneblad Nr. 19.) Hvad mener han, naar han siger, at dette rige kan lignes ved en husbonde, som gif tidlig ud o. s. v.? Svar: Dermed mener han, at det gaar til i Guds kirke paa samme maade, som det gif med denne husbonde, der gif ud for at leie arbejdere i sin vingaard. Hvormed er det altsaa egentlig Jesus her sammenligner sit rige? Hvem er husbonden? Hvad tid gif han først ud? Hvorfor gif han ud? Hvor stor løn skulde arbejderne faa? Gif han flere gange ud? Hvor ofte gif han ud? Sandt han hver gang saadanne, som han kunde leie? Hvor fandt han dem? Var de sysselsatte med arbejde? Hvorfor sagde de, stod de ledige? Hvor stor løn lovede husbonden dem, som blev leiede i den ellefte time?

Vi har før seet, at vingaarden her betegner Guds kirke, og at husbonden er Gud selv; hvad betegnes da dermed, at husbonden gif ud for at leie arbejdere til sin vingaard? Svar: Dermed betegnes, at Gud kommer for at kalde menneskene til sit rige? Hvad mener Jesus med, at husbonden gif ud flere gange om dagen? Svar: Dermed menes, at herren kalder os hele livet igennem, fra barndommen indtil vort livs ende? Hvorledes finder Gud os, naar han kommer med sit kald til os? Svar: Han finder os ledige paa torvet, d. v. s., vi gjør intet af det, som Gud vil, vi skal gjøre, og søger ikke at udrette noget for hans rige. Naar nu herren finder os saaledes ledige, lader han os da blive staaende? (Se, hvorledes han handlede med dem, som han fandt i den ellefte time.) Hvad gjør han først med os? Hvorved straffer han os? Hvad gjør han med os, naar han har faaet vise os vor synd? Hvorved kalder han os? Hvad virker han hos os ved dette sit evangelium? Maa vi have troen for at komme ind i hans rige? Hvad skal vi derfor altid bede Gud først og fremst om? I hvilken

bøn af faderbor beider vi herom? Kan du læse den 2den bøn?

Hvad skulde de, som husbonden leiede, gjøre i vingaarden? Skal ogsaa vi arbejde i Guds kirke? Hvad slags arbejde vil Gud have af os? Svar: 1. Vi skal forarbejde vor saliggjørelse ved en daglig omvendelse; 2. Vi skal hjælpe andre til at komme ind i og blive i Guds rige, (advare, formane, trøste — arbejde for stole, menighed og mission). Kan vi gjøre dette ved vor egen kraft? Hvad maa vi derfor altid slittig benytte os af? Og hvem er det, som ved disse naadens midler virker paa vort hjerte? (Fil. 2, 18.)

Tra en opdagelsesreise gjennem Afrika.

(Med to billeder.)

1. Lidt om en Afrikareises besværligheder.

De farer er mange, som truer den reisende i Afrikas indre. De stadige krige, som de indfødte stammer fører med hinanden, har gjort dem i høieste grad mistænktsomme, saa de paa forhaand betragter enhver fremmed som en fiende; straks han viser sig, tror de, han er kommen for at udspionere deres land i krigeriske hensigter eller i bedste fald for at øve sine trolldomskunster mod mennesker og dyr. Derfor søger de at hindre enhver fremmeds gennemreise, og især gjælder dette de hvide, som allerede paa grund af deres hudfarve bliver betragtede som væsener af en anden art.

Som følge heraf mødes den europæiske reisende af utallige vanskeligheder, som synes næsten uovervindelige. For at vinde de indfødtes gunst og for at vise, at man ingen onde hensigter har, er det derfor aldeles nødvendigt at medbringe gaver til hver høvding, inden hvis distrikt man kommer. Men hvad skal man finde paa at forære saadanne vilde mennesker? Benge har selvfølgelig ingen værdi for dem, og man maa derfor have med ting, som kan vække deres interesse og

nyggjerrighed; til saadanne ting hører særlig brogede klædesplag, glasperler, koraller, geværer og endog barnelegetøi, som ofte har en forunderlig tiltrækning for den vilde.

For at kunne faa nok saadant med sig, maa den reisende leie en masse bærere. Europæerne kan ikke benyttes hertil; det maa være folk, som vante til det farlige klima kan bære de tunge byrder gennem de snart sumpige, snart skovbevoksede eller klippefulde egne, som reisen foregaar igjennem. Men at opdrive et tilstrækkeligt antal bærere er ingen let sag. Ogfaa de fleste sorte frygter for en længere reise gennem fiendtlige landstrækninger; de kjender altfor godt den frygtelige slavehandel og er bange for at blive fangne og gjorte til slaver eller at blive dræbte undervejs.

Er det tilsidst lykkedes at faa det fornødne antal bærere sammen, saa gjælder det under reisen at passe paa disse folk, som sjelden pleier at høre til de bedste slags mennesker; kun altfor ofte søger de undervejs at slippe bort, og kan de faa stjæle af de sager, som de skal bære, skammer de sig ikke derved.

Dette er noget, som gjentager sig hele reisen igjennem og kan nedbøje den dristige opdagelsesreisendes mod paa hans vandring, som i og for sig selv er saa rig paa farer og møjsommeligheder, at det synes at kunne knække den mest kjæfles mod og udholdenhed. Ofte kan han reise dagevis gennem store skove eller gennem øde strækninger, hvor der knapt vokser et træ eller en busk, eller hvor ikke vand er at finde paa lange afstande. Er han saa endelig efter langvarige strabadser og efter at have maattet døie en kvælende sult og tørst, naaet frem til opdyrkede og beboede egne, mødes han straks med fiendstab af de indfødte. De frygter for svig og overfald og først efter lange forhandlinger vil de lade ham faa den nødvendige føde. Dertil kommer høvdingernes overordentlige begjærighed og habesygge. Jo mere man skjænter en saadan vild, desto mere

begjærlig bliver han, og ikke sjelden hænder det, naar den reisende tilsidst ikke mere kan gaa med paa den uforstammede fordringsfuldhed, at han derved kommer i den største livsfare.

Saaledes forener et farligt klima, en ubeisom jordbund, en ubidende, overtroist, blodtørstig og røverist befolkning sig i at lægge hindringer ibeien for den, der vil lære denne verdensdels indre at kjende. Kun nogle faa mænd, udrustede med en høi grad af mod, overordentlig taalmodighed, stor udholdenhed og en sjelden legemsstyrke, er det derfor lykkedes at udrette noget af betydning i saa henseende. De fleste er vendte tilbage paa halvveien eller har med livet maattet bøde for sin dristighed.

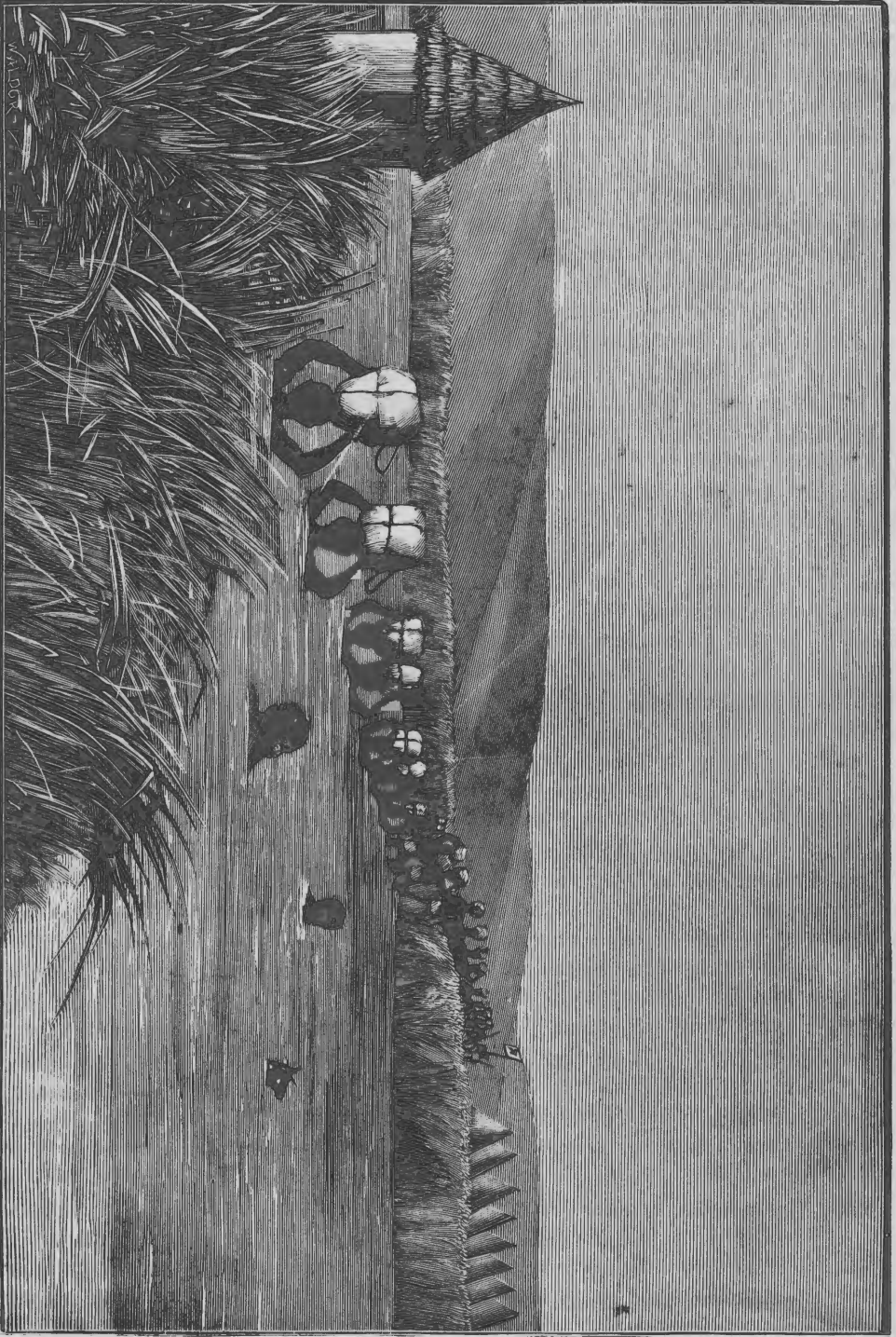
2. Serpa Pinto.

Til dem, der med held har gennembandret Afrika, hører den portugisiste major Serpa Pinto. Fra sin ungdom af havde han omgaaes med tanken paa at gennemforste Afrika. I flere aar bestjættigede han sig omtrent udelukkende med studier over denne verdensdel, og flere gange tilbød han den portugisiste regjering at stille sig i spidsen for en opdagelsesreise did. Men aar git hen, uden at han fik sit ønske opfyldt.

Først efter mange forgjæves anstrengelser, og efterat han allerede begyndte at opgibe haabet om at faa sine planer virkeliggjorte, blev det ham i aaret 1877 overdraget af sin regjering at udruste en ekspedition, som skulde have til opgave at foretage opdagelser i det indre af Sydafrika. Han fik to ledsagere med, der i forening med ham skulde forestaa den farlige reise.

Den 6te august 1877 naaede de 3 portugisere Loanda paa kysten af Afrika.

Planen for deres reise var at foretage en reise fra Loanda og de portugisiste besiddelser paa kysten tværtigjennem verdensdelen og komme igjen paa østkysten; undervejs skulde de særlig foretage en del

Sra Serpa Pintos reise gjennem Afrika. I. Et badested.

Fra Cerpa Pintos reise gjennem Afrika. 2. Baade føres overland.

undersøgelser angaaende floden Zambese og dens bifloder.

Efter adskillig møie fik de leiet 80 bæ-
rere, hvoraf dog en del snart efter rømte,
og siden lykkedes det at opdrive 50 bærere.
Vi stal i det følgende fortælle nogle af Serpa
Pintos oplevelser paa veien, men vil først
paa forhånd berette, at han den 19de mars
1879 efter 493 dages reise naaede frem til
byen Durban i Natalcolonien paa østkysten.
Jungen af de 2 landsmænd, som havde led-
saget ham, var da med; de havde begge
flammelig forladt ham under reisens første
del og havde taget med sig en betydelig del
af hans varer, saa han derved kom i ikke
ringe forlegenhed. I april samme aar vendte
han hjem til Portugal, hvor han blev mod-
tagen med stor begeistring, og snart var den
kjække mands navn kjendt over hele Europa.

3. I fare ved overfart over en flod.

Ekspeditionen var naaet frem til Wihe-
landet, og hvor den maatte over en flod, der
var betydelig opsvulmet efter det sidste ved-
varende regn og strømede afsted med ri-
vende voldsomhed. Jungen baad var at finde
uden en liden let kano, der var yderst skrø-
belig.

Serpa Pinto selv var netop farlig syg
og saa daarlig, at han ikke kunde røre et
lem, men maatte lade sig bære i en hænge-
køje. „Et rheumatisk anfald af usedvanlig
styrke,“ fortæller han, „smertede mig i alle
lemmer og berøvede mig enhver evne til at
hjælpe mig selv. Da vi om middagen brød
op, og jeg lagde mig i min hængeskøje,
kostede det mig ikke ringe selbovervindelse
at lade være at strige høit paa grund af
de smerter, som hængeskøiens bevægelser voldte
mig.“

Han blev med stor forsigtighed lagt paa
bunden af kanoen. En flint roer blev sat
til at styre baaden, og man satte fra land.
Kanoføreren styrede hen mod en klippe midt
i floden, og saa langt som til denne gik og-

saa alt godt og vel. Men da greb en hvir-
vel saa voldsomt det lille fartøj, at det ikke
paa nogen maade var muligt for negeren
trods alle hans anstrengelser at faa det videre;
istedet dreiedes det med rivende hurtighed
rundt i en kreds og holdt hvert øieblik paa
at velte.

Negeren sprang overbord for at lette
kanoen; men den reisendes stilling blev der-
ved ikke det mindste bedre, da baaden nu
var endnu mere prisgiven til strømhvirvelens
raferi. Pludselig slog vandet ind over baad-
kanten og gjennemblødte aldeles den syges
klæder.

Han tabte bevidstheden og blev snart
efter slynget ud af baaden. Endnu halvt
bevidstløs søgte han med opbydelse af sine
sidste kræfter at redde sig ved at svømme,
og under bestræbelsen herfor gjenbandt han
lidt efter lidt bevidstheden. Med den yderste
kraftanstrengelse kæmpede han imod strøm-
men, og det lykkedes ham virkelig at naa
land.

Kampen for livet havde ophidsset ham
saa, at han et øieblik baade havde glemt
feberen og smerterne, men snart vendte begge
dele tilbage med fordoblet styrke. Han tabte
atter bevidstheden og kom først den følgende
dag atter til sig selv igjen. (Fortættas.)

Det frelsende dække.

Nogle aar efter den nordamerikanste fri-
hedskrig seilede et selfab paa en flod.
Der blev foreslaaet, at nogen skulde synge,
og en herre i selfabet sang da meget smukt:
Jesus, elsker af min sjæl o. s. v. En anden
herre i selfabet, som var bleven dybt be-
væget ved sangen, udbrød: „Min ven, har
jeg ikke hørt Dem synge den samme sang
en nat paa slagmarken for flere aar siden?“
Den, som havde sunget, tænkte sig en stund
om og svarede derpaa, at han erindrede at

have sunget den en nat, da han var paa forpost. Han havde ikke hørt hjemme fra i flere uger; hans hjerte var meget tungt, og som han der stod alene under den klare nathimmel, gav han sig til at synge til sin sjæls elster for at faa trøst. Den anden svarede: „Ja, det var da, jeg hørte Dem synge. Jeg var friskytte. Da jeg fik øie paa Dem, som De stod der paa deres post, hævde jeg mit gebær og rettede det mod Dem til et dødbringende stud. Jeg opfangede lyden af deres sang; og da De med vemodig stemme sang disse ord:

Dæk mit forsvarsløse hoved
med din vingers skygge,

sant min bøsse ned, og De var frelst. Jesus dækkede deres forsvarsløse hoved!“

Hvor mange er ikke blevne trøstede og frelst ved at høre denne sang synges! Naar Guds hørn befinder sig i ensomhedens, sorgens og længselens nat, da hviler de guddommelige vingers skygge over dem lig en mægtig beskyttende vælving. Naar en uset fare lægger sig dødbringende over dem, da er det et andet dække, som er deres frelse fra al fare. Hans vingers dække frelser dem.

Fra dyrenes verden.

En engelsk naturforsker, Romanes, har for nylig anstillet interessante forsøg med en abe, en chimpanse, tilhørende det zoologiske selskab i London. Disse forsøg havde til opgave at komme under veir med, hvorvidt og til hvilken grad dyret kunde bringes begreb om tal. Han lærte aben paa opfordring at rætte et halmstraa ud af sit bur, hvorefter antallet af straa forøgedes til to og siden til tre. Naar aben udførte befalingen rigtig, fik den til belønning en frugt; feilede den, tog dyrepasseren ikke imod, hvad den hød. Efter en forholdsvis kort

læretid bragte man det saa vidt, at den altid rigtig forstod, naar man nævnede et af disse tal. Ja, det lykkedes endogsaa at lære den paa befaling at rætte to straa frem med munden og et med haanden. Romanes gik derefter videre i sine forsøg. Han udstrakte dressuren til tallene fire og fem; ogsaa disse tal lærte dyret at opfatte og gjøre forskjel paa, men længere strakte dens evner sig heller ikke. Her laa tydelig nok grænsen for dens aandsevner i denne retning. Sels lærte den aldrig med sikkerhed at opfatte, endnu mindre syb, otte eller høiere tal. Som en merkelse fortæller naturforskeren, at den undertiden i stedet for at levere to straa tog et, høiede det sammen og rakte det ud med enderne forrest. (Efter dyrevennen.)

De farmere.

Der var engang to farmere, som begge var troende mænd. De pleiede gjerne, naar de havde tilfaaet sin ager, at bede Gud om at velsigne sæden og lade den formeres; men den ene lod sig nøie dermed og forsøgte at indhegne sine jorder ordentlig og at drænere og gjøde dem. Følgen blev, at jorden blev mager og udtørret og havde ikke engang tilstrækkelig næring for den knappe Afgrøde, som kom tilsynne paa overfladen. — Men den anden farmer ikke alene bad, men arbejdede ogsaa; han var paa sin mark morgen, middag og aften og arbejdede. Da saa høsten kom, var det ingen daarlig afgrøde hos ham; hans agre var fulde af gyldent korn, og han kunde glæde sig over saaledes at se lønnen for sit arbejde. Vi bør arbejde ligesaa vel som bede, møde tappert alle vanskeligheder og i Guds kraft bruge de midler, som staar til vor raadighed.

Gutten, som havde haft gigtfeber.

Hans havde nu gaaet paa skole i over et aar. I begyndelsen syntes han, det var morsomt at gaa til og fra skolen sammen med alle de andre glade smaa-gutter, og naar han blot kunde sine leffer godt, likte han sig ganske godt paa selve skolen ogsaa.

Ja, saa var det i begyndelsen. Men nu var han kommen op i anden klasse, og da det ikke var frit for, at han var en del boven, begyndte han at blive kjed af skolen.

„Nei, om det er morsomt at gaa paa skole,“ tænkte Hans. „Da vilde jeg hellere nu om vinteren sidde i den store lænestol indsvøbt i varme uldtepper ligesom lille Lars Berg, som har gigtfeber. Lars skulde bare være nødt til at staa op saa titlig som mig og gaa paa skolen, saa fik han føle — Pnt — feber — det er ikke saa farligt. Jeg skulde gjerne være i Lars's sted.“

Saaledes tænkte Hans. Tænker ogsaa du saaledes?

Der gik mange, mange uger hen, førend Lars Berg kunde komme udenfor døren. Og da kunde man se, at den lille gut havde haft en alvorlig sygdom. Han var bleg og mager, og det værste var, at han endnu var aldeles lam i det ene ben.

Lars havde ikke kunnet komme paa skolen den vinter, men han havde alligevel lært meget. Han havde taalmodig baaret sin sygdom, og da han sad i sommervarmen udenfor huset med krykkerne ved siden, var han ikke saa ulykkelig, som man skulde tro. Han var saa taknemmelig mod Gud, som havde hjulpet ham gennem sygdommen, og han talte om, hvor snille alle havde været mod ham i denne tunge tid.

Engang kom Hans til ham.

„Har du meget ondt, da du sad indtulset i uldtepper i den store lænestol?“ spurgte han.

„Ja, svarede Lars, og taarerne kom frem i hans øine, „jeg vil ønske, at jeg aldrig faar saa ondt mere.“

„Jeg troede ikke, det var saa ilde endda,“ sagde Hans, „jeg for min del syntes, det var værre hver eneste dag at skulle gaa paa skolen — men, men det var vel ikke saa alligevel tanke.“

„Du maa ikke tænke saa, Hans. Gud lod dig være frisk og faa lov til at gaa paa skolen, og det skulde du være glad for. Men han hjalp mig ogsaa, som var syg.“

„Tror du, at du kan komme paa skolen igjen?“ spurgte Hans.

„Jeg haaber det! Jeg bliver nok stærkere, nu sommeren er kommen. Hvis jeg bliver frisk, glæder jeg mig til at kunne komme paa skolen og lære rigtig meget.“

„Har du ikke lært noget i vinter?“

„Jo — noget saa!“

„Og hvad er det?“

„Jeg har lært at bede. Før rablede jeg bare op mine bønner — og intet mere. Og saa har jeg lært at vente, til Gud vil hjælpe; dette var ikke let at lære, — og jeg venter endnu.“

„Hvad tror du er hans vilje da?“

„Han vil gjøre mig frisk igjen, hvis det er til mit bedste.“

De to smaa-gutter sad endnu og snakkede længe sammen. Lars havde lært noget, — og Hans lærte ogsaa deraf.

„Hvorledes gik det da med Lars?“ spørger J. „Blev han frisk igjen?“

„Jo, Gud ste lov, han blev frisk. Han benytter nu ikke længer krykker. Han er en af de flinkeste gutter i sin klasse, og han er snil og lydlig mod sine forældre.“

Gaader.

1. Hvad er det, som har baade fjeld og fjære paa hovedet?

2. Hvad er det, som farer baade fjeld og fjære og ikke vises spor efter?

Oplæsning paa billedgaaden i nr. 36.

Brodne kar i alle lande,
Roser sig med torne blande.